

Αιτήματα της προσφεύγουσας

Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

- να διαπιστώσει ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη διασφαλίζοντας τη μεταφορά στο βαλλονικό δίκαιο του άρθρου 2, στοιχεία στ', ι' και κ', και του Παραρτήματος III, σημείο 4, Γ, της οδηγίας 1999/31/EK του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων⁽¹⁾, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.
- να καταδικάσει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.

Ισχυρισμοί και κύρια επιχειρήματα

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προβάλλει δύο αιτιάσεις προς στήριξη της προσφυγής της.

Αφενός, προσάπτει στο καθού ότι δεν μετέφερε στο δίκαιο της Περιφέρειας της Βαλλονίας τις έννοιες της «υπόγειας εναποθηκεύσεως», των «αερίων χώρου ταφής» και του «εκλούσματος», κατά τις διατάξεις του άρθρου 2, στοιχεία στ', ι' και κ', της οδηγίας 1999/31/EK του Συμβουλίου, περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων. Η Επιτροπή τονίζει τη σπουδαιότητα των εννοιών αυτών, οι οποίες, καθόσον είναι κεφαλαιώδους σημασίας όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας, περιλαμβάνονται και σε άλλες διατάξεις που θεσπίστηκαν βάσει της εν λόγω οδηγίας ή κατ' εφαρμογή της.

Αφετέρου, η προσφεύγουσα καταγγέλλει ότι το δίκαιο της Βαλλονίας δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη σχετικά με τα επίπεδα συναγεμίου, σε περίπτωση υπερβάσεως των οποίων μπορεί να θεωρηθεί ότι ο χώρος υγειονομικής ταφής έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά την ποιότητα των υπογείων υδάτων. Η διάταξη, όμως, του σημείου 4, Γ, του Παραρτήματος III της οδηγίας, η οποία προβλέπει τη θέσπιση σχετικών διατάξεων, είναι θεμελιώδους σημασίας προκειμένου να διασφαλισθεί ο αποτελεσματικός έλεγχος της ποιότητας των υπογείων υδάτων και, κατά συνέπεια, για να διασφαλισθεί η προστασία του περιβάλλοντος, η οποία αποτελεί τον ουσιώδη σκοπό της οδηγίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 182, σ. 1.

Προσφυγή της 1ης Απριλίου 2009 — Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας

(Υπόθεση C-121/09)

(2009/C 141/51)

Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική

Διάδικοι

Προσφεύγουσα: Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εκπρόσωποι: W. Wils και C. Cattabriga)

Καθής: Ιταλική Δημοκρατία

Αιτήματα της προσφεύγουσας

Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

- να διαπιστώσει ότι η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που έχει από το άρθρο 7 της οδηγίας 50/314/ΕΟΚ⁽¹⁾.
- να καταδικάσει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Ισχυρισμοί και κύρια επιχειρήματα

1. Η Ιταλική Δημοκρατία, καθορίζοντας προθεσμία τριών μηνών, από την προβλεπόμενη ημερομηνία για την ολοκλήρωση του ταξιδιού, για την υποβολή αιτήσεως παρεμβάσεως προς το Fondo di garanzia (Ταμείο εγγυήσεων) από τον καταναλωτή ενός τουριστικού πακέτου, παρέβη τις υποχρεώσεις που έχει από το άρθρο 7 της οδηγίας 90/314.
2. Το άρθρο 7 της οδηγίας 90/314 ορίζει ότι ο διοργανωτής και/ή ο πωλητής που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση πρέπει να αποδείξουν ότι διαθέτουν επαρκείς εγγυήσεις για να διασφαλίσουν, σε περίπτωση αφερεγγυότητας ή πτώχευσεως, την επιστροφή των καταβληθέντων και τον επαναπατρισμό του καταναλωτή. Κατά την ερμηνεία που έχει δοθεί στη διάταξη αυτή από την κοινοτική νομολογία, η εν λόγω διάταξη επιβάλλει στα κράτη μια υποχρέωση αποτελέσματος, η οποία συνεπάγεται ότι ο καταναλωτής τουριστικών πακέτων έχει δικαίωμα αποτελεσματικής προστασίας από τους κινδύνους αφερεγγυότητας και πτώχευσεως των διοργανωτών, και ειδικότερα δικαίωμα επιστροφής των καταβληθέντων και επαναπατρισμού.
3. Το επόμενο άρθρο 8 επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίσουν αυστηρότερους κανόνες, αλλά μόνον όταν οι κανόνες αυτοί παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στον καταναλωτή.
4. Εν προκειμένω, η επίμαχη ιταλική ρύθμιση, σύμφωνα με τα πληροφοριακά στοιχεία που οι εθνικές αρχές διαβίβασαν εντός του πλαισίου της διαδικασίας επί παραβάσει, έχει ως σκοπό να διασφαλίσει τη δυνατότητα ανακτήσεως, υπέρ του κρατικού προϋπολογισμού, των καταβληθέντων προς τους καταναλωτές και επομένως να διαφυλάξει τα δημοσιονομικά συμφέροντα του κράτους και όχι να εγγυηθεί μεγαλύτερη προστασία των καταναλωτών των τουριστικών πακέτων.
5. Η Επιτροπή ναι μεν αντιλαμβάνεται το συμφέρον της Ιταλίας να διασφαλίσει μια υγιή και ισορροπημένη διαχείριση του Fondo di garanzia, διευκολύνοντας την αναγωγή του τελευταίου κατά του τουριστικού γραφείου, πλην όμως θεωρεί ότι το μέτρο αυτό, επιβάλλοντας αποκλειστική προθεσμία για την υποβολή αιτήσεως παρεμβάσεως προς το Fondo di garanzia, εισάγει μια προϋπόθεση ικανή να στερήσει τον καταναλωτή από τα δικαιώματα που εγγυάται η οδηγία 90/314.
6. Είναι αλήθεια, όπως υποστηρίζουν οι ιταλικές αρχές, ότι ο καταναλωτής δύναται να υποβάλει την αίτησή του προς το Fondo di garanzia αμέσως μόλις λάβει γνώση περιστατικών που συνεπάγονται τον κίνδυνο να εμποδιστεί η εκτέλεση της συμβάσεως. Ωστόσο, για να ασκηθεί η δυνατότητα αυτή είναι αναγκαίο ο καταναλωτής να γνωρίζει τις σχετικές περιστάσεις. Πάντως, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η πτώχευση του διοργανωτή του ταξιδιού εύκολα μπορεί να γίνει γνωστή λόγω της δημοσιεύσεως της αποφάσεως με την οποία κηρύχθηκε η πτώχευση, στις περισσότερες περιπτώσεις ο καταναλωτής αγνοεί την ακριβή περιουσιακή κατάσταση του διοργανωτή αυτού. Κατά συνέπεια, για την επιστροφή των καταβληθέντων είναι φυσιολογικό να απευθυνθεί πρώτα στον τελευταίο, αποστέλλοντας του επιστολή, ενδεχομένως υπόμνηση, και τέλος διαταγή πληρωμής. Έτσι, υπάρχει ο κίνδυνος η τριμήνη προθεσμία του άρθρου 5 της υπουργικής αποφάσεως 349/1999 να έχει προ πολλού παρέλθει όταν υποβάλλεται αίτηση παρεμβάσεως προς το Fondo di garanzia, οπότε ο καταναλωτής θα στερηθεί του δικαιώματος να του επιστραφούν τα καταβληθέντα.

7. Για να καλύψουν την ανεπάρκεια που προσάφθηκε με την εν λόγω διαδικασία επί παραβάσει, οι ιταλικές αρχές ανακοίνωσαν πρώτα ότι θέλουν να επεκτείνουν από τρεις σε δώδεκα μήνες την προθεσμία υποβολής της αιτήσεως παρεμβάσεως προς το Fondo di garanzia, και μετά ότι θέλουν να την καταργήσουν.
8. Επί πλέον, δημοσίευσαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ανακοίνωση προς τους ταχόν ενδιαφερόμενους, κατά την οποία, εν αναμονή της καταργήσεως της εν λόγω προθεσμίας, για να διασφαλιστεί η προστασία των καταναλωτών οι αιτήσεις παρεμβάσεως δύνανται να υποβληθούν οποτεδήποτε στο Fondo di garanzia.
9. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τέτοια μέτρα, μολονότι συνιστούν αξιόπαινη προσπάθεια να αρθούν οι συνέπειες της επίμαχης παραβάσεως, παρά ταύτα δεν είναι επαρκή για να εξαλειφθεί ο κίνδυνος να στερηθούν οι καταναλωτές τουριστικών πακέτων του δικαιωμάτος τους αποτελεσματικής προστασίας σε περίπτωση πτωχεύσεως του διοργανωτή.
10. Για να διασφαλιστεί πλήρως η βεβαιότητα δικαίου, με αποτέλεσμα να μπορούν οι ιδιώτες να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων τους και να τα επικαλούνται ενώπιον των δικαστηρίων, οι διατάξεις μιας οδηγίας πρέπει να εφαρμόζονται με αναμφισβήτητητα αποτελεσματικό, συγκεκριμένο και σαφή τρόπο, και όχι μέσω απλών διοικητικών πράξεων, που ως εκ της φύσεώς τους μπορούν να μεταβληθούν κατά το δοκούν από τις εθνικές αρχές.
11. Η συνύπαρξη, στην ιταλική ρύθμιση, από τη μια πλευρά, μιας διατάξεως, που ουδέποτε καταργήθηκε ρητώς και που επιβάλλει αποκλειστική προθεσμία τριών μηνών για την υποβολή αιτήσεως παρεμβάσεως προς το Fondo di garanzia, και, από την άλλη πλευρά, ενός ανακρινόμενου της διοικήσεως, το οποίο καλεί να μη λαμβάνεται υπόψη η προθεσμία αυτή, δημιουργεί προφανή κατάσταση αβεβαιότητας στους καταναλωτές τουριστικών πακέτων.

(¹) Οδηγία του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1990, για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις (EE L 158, σ. 59).

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το Συμβούλιο της Επικρατείας (Ελλάδα) στις 2 Απριλίου 2009 — Ένωση Εφοπλιστών Ακτοπλοΐας, ANEK, Μινωικές Γραμμές, Ν.Ε. Λέσβου και Blue Star Ferries κατά Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και Υπουργού Αιγαίου

(Υπόθεση C-122/09)

(2009/C 141/52)

Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική

Αιτούν δικαστήριο

Συμβούλιο της Επικρατείας

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγοντες: Ένωση Εφοπλιστών Ακτοπλοΐας, ANEK, Μινωικές Γραμμές, Ν.Ε. Λέσβου και Blue Star Ferries

Εναγόμενοι: Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας και Υπουργός Αιγαίου

Προδικαστικά ερωτήματα

- α) «Κατά την έννοια των άρθρων 10 δεύτερο εδάφιο και 249 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας i) Οφείλε ο Έλληνας νομοθέτης, κατά τη διάρκεια της εισαχθείσης με το άρθρο 6 παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΟΚ) 3577/92 του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992, με τίτλο «για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές –καμποτάζ)» (EE L 364) και αφορώσης στην Ελλάδα προσωρινής, μέχρι την 1.1.2004, εξαίρεσε από την εφαρμογή του Κανονισμού τούτου, να απόσχει από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να διακυβέυσουν σοβαρά την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 3577/92 στην Ελλάδα από της 1.1.2004 και εφεξής; ii) Δικαιούνται ιδιώτες να επικαλούνται τον εν λόγω Κανονισμό προς αμφισβήτηση του κύρους διατάξεων, τις οποίες θέσπισε ο Έλληνας νομοθέτης προ της 1.1.2004, στην περίπτωση κατά την οποία οι τελευταίες αυτές εθνικές διατάξεις διακυβέυσουν σοβαρά την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού τούτου στην Ελλάδα από 1.1.2004;»
- β) «Εάν στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, διακυβεύεται σοβαρά η από 1.1.2004 πλήρης εφαρμογή του Κανονισμού 3577/92 στην Ελλάδα, λόγω της θεσπίσεως από τον Έλληνα νομοθέτη, προ της 1.1.2004, διατάξεων, οι οποίες έχουν εξαντλητικό και πάγιο χαρακτήρα, δεν προβλέπουν λήξη της ισχύος τους από 1.1.2004 και αντίκεινται σε διατάξεις του Κανονισμού 3577/92;».
- γ) «Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, οι διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 4 του Κανονισμού (ΕΟΚ) 3577/92 επιτρέπουν τη θέσπιση εθνικών ρυθμίσεων, κατά τις οποίες οι πλοιοκτήτες δεν μπορούν να παράσχουν υπηρεσίες θαλασσιών ενδομεταφορών, παρά μόνον σε συγκεκριμένες δρομολογιακές γραμμές, προσδιοριζόμενες κατ'έτος από αρμόδια προς τούτο εθνική αρχή και κατόπιν προηγούμενης διοικητικής αδειας, χορηγούμενης στο πλαίσιο συστήματος αδειοδοτήσεως, το οποίο έχει τα εξής χαρακτηριστικά: i) Αφορά όλες, ανεξαιρέτως, τις δρομολογιακές γραμμές που εξυπηρετούν νησιά, ii) Οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να αποδέχονται υποβληθείσα αίτηση χορηγήσεως αδειας δρομολογήσεως, επιφέροντας κατά διακριτική ευχέρεια και χωρίς εκ των προτέρων προσδιορισμό με κανόνα δικαίου των εφαρμοζομένων κριτηρίων, μονομερή τροποποίηση των στοιχείων της αιτήσεως που αφορούν στην συχνότητα και στο χρόνο διακοπής των δρομολογίων, καθώς και στο ναύλο;»
- δ) «Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, εισάγει, κατά την έννοια του άρθρου 49 της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αναπίτρεπτο περιορισμό της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, εθνική ρύθμιση, η οποία προβλέπει ότι ο πλοιοκτήτης στον οποίον χορηγήθηκε από τη Διοίκηση άδεια δρομολογήσεως πλοίου σε ορισμένη γραμμή (κατόπιν αποδοχής σχετικής αιτήσεώς του ως έχει ή κατόπιν αποδοχής της αιτήσεως αυτής με τροποποιήσεις ορισμένων στοιχείων της, τις οποίες ο πλοιοκτήτης αποδέχεται) είναι, κατ'αρχήν, υποχρεωμένος να εξυπηρετεί αδιαλείπτως τη συγκεκριμένη δρομολογιακή γραμμή καθ'όλη τη διάρκεια της ετήσιας δρομολογιακής περιόδου και ότι, προς διασφάλιση της τηρήσεως της υποχρεώσεώς του αυτής, οφείλει να καταθέσει, προ της ενάρξεως των δρομολογίων, εγγυητική επιστολή, καταπίπτουσα, ολικώς ή μερικώς, σε περίπτωση μη τηρήσεως ή μη επακριβούς τηρήσεως της εν λόγω υποχρεώσεως;».